

Ida-Harju
KOOSTÖÖKODA

Ida-Harju Koostöökoja LEADER piirkonna strateegia 2023-2029 koostamine

Fookusgrupp: ettevõtjad

Viskla külakeskus

20.09.2022 kl 10.00-12.00

MEMO

1. Ettevõtluse väljakutsed IHKK piirkonnas

- Ruumide puudus, ettevõtluse jaoks (nt Aruküla, Kose piirkond), eelkõige tootmine, laopinnad, väikeettevõtluse jaoks sobivad; võib leida ruumid, aga pole nt elektriühendust, ühenduse väljaehitamine jälle kallis;
- Tööjõupuudus, see on probleem mitmel pool (inimesed käivad Tallinnas tööl, võiksid aga kohapeal käia, aja- ja transpordikulu küsimus). Tallinna kõrgemad palgad tõmbavad tööjõu ära;
- Naistele pole maal tööl, osa tööstusi on ära läinud;
- Transpordiprobleem, eelkõige kõrvalisemates piirkondades;
- Väike investeerimisvõimekus väikestele ettevõtjatele (põhivahendid, seadmed);
- Mobiililevi, kiire internet – kohati elementaarsel tasemel puudu;
- Energiateema, võrk ei ole piisav, kõrge liitumistasud (kui roheenergiat toota);
- taastuvenergia tootmise toetus (sh salvestamise võimalused, akud, vesinik);
- Ruumid vajavad kaasajastamist;
- Turundustegevused, e-poed jms;

2. Eelmise perioodi kogemused meetmega „ettevõtluse arendamine“

Mis töötas hästi?

- Ettevõtlikkus on suur, tahetakse erinevaid asju teha;
- Meetme alla mahtus palju erinevaid tegevusi, ei olnud kitsaid kriteeriume, erinevad projektid said toetust;
- Ehitusloa tingimus – see võimaldas ka rahastatud projektid ellu viia;
- Paikvaatlused – vahetu suhtlemine taotlejaga, annab oluliselt parema tunnetuse;
- Kontor tubli ja pädev, ka nädalavahetusel vastused;
- Taotlusvorm ja PRIA vorm võiks rohkem kokku kõlada;

Mis ei töötanud, jäi lahendamata?

- koostööprojekte sisuliselt ei olnud (kokku ehk 2 projekti), sellest ei saada ka aru (näiteks rendin ruume teiselt ettevõtjalt -see on koostöö);
- suur rõhk oli toit ja turism, tegelikult oli palju tööstust, põllumajandust jm.;
- mõiste ”kohalik ressurss” – kirjutati, et tööjõud on kohalik, siis sobib?;
- KOVID andsid välja info, et ei ole ehitusloa kohustust, samas oleks pidanud tihti olema;
- hiljem bürokraatia väga suur (alla x summa pole mõtet bürokraatiat ette võtta)
- tagant järgi rahastamine – see on mikroettevõtjatele suur väljakutse

Ida-Harju
KOOSTÖÖKODA

- KOVid tulid oma tütarettevõttele raha küsima – see ei peaks nii olema, otse välja öelda (nt veettevõtte, SAd välistatud)
- suuremaid ettevõtteid (50 töötajat) ei peaks toetama, keskenduda nt mikroettevõtetele
- omaosalust võiks hindamisel arvestada – kes paneb rohkem sellele kõrgemad punktid
- küsimus, kas “tilulilu” peaks vormis küsima (koostöö, uuenduslikkus jm)? Kui seda reaalselt ei hinnata? – midagi saaks lihtsustada? Teisalt – uuendused jm on ka olulised.

3. Valdkonna soovitud seisund piirkonnas aastaks 2030

- Tööjõu “siseturismi osa” on vähenenud – kohapealsete töökohtade osa on tõusnud (rohkem aega, vähem liikumist)
- Ettevõtluseks sobivaid ruume on piirkonda juurde tulnud – kaasaegsed võimalused (sh KOV toel, pakkuda ettevõtluse jaoks – maa, tugitaristu?); maapiirkondades väiksemad ettevõtlusalad vms
- Taristu kitsaskohad on lahendatud (juurdepääsud, vesi-kanal jms);
- Rohkem jätkusuutlikke mikro/väikeettevõtjaid (motiveeritud) – kes esialgu loovad töökoha endale
- Siseturism piirkonnas on aktiivsem
- Rohkem kohalikku/tervislikku toitu piirkonnas, sh (haridus)asutustes
- Piirkonnas on tekkinud innovaatilisi ettevõtteid – midagi täiesti uut
- Ettevõtjate teadlikkus on tõusnud, parimate praktikatega tutvumine jm (saab ka tegevusgrupp koordineerida)

4. Valdkonna fookused uueks perioodiks

Mida oleks kindlasti vaja toetada?

- **Kohapealsete teenuste arendamine, kestlikud-uued tooted-teenused - võimalikult laias spektris** (paikvaatlus annab info ja tunnetuse)
- **Ettevõtte jätkusuutlikkuse tagamine, sh energialahendused jms** - ettevõtte jätkusuutlikkuse suurendamine? NB! ainult päiksepaneel ei peaks toetama, aga siis, kui ka uus/parendatud toode ja teenus või siis töökoht
- Kohalik toit – eraldi fookus ei peaks olema; „**kohalik tooraine**“ ja selle **väärindamine samas peaks olema märksõna** - > koondmärksõna „**kohalik toode**“? Ehk võiks olla eraldi kriteeriumi „**kohalik ressurss**“
- **Põhivarasoetused**
- **Pigem mitte pehmed tegevusi? Turundustegevused?**
- Valmisolek „suureks pauguks“ :) - talupojamõistusel põhineva ettevõtluse toetamine

Mis peaks olema välistatud?

- KOVide tütarettevõtteid
- Ainult „soojustamine“, kui ei teki muud lisandväärtus

Kes on sihtgrupid?

Ida-Harju
KOOSTÖÖKODA

- Mikroettevõtted

Mida peaks arvestama tingimuste puhul?

- “Kohalik piirkond” peaks olema defineeritud – täna hindamiskriteeriumites on see kajastatud

5. Mida võiks IHKK piirkonnas katsetada, uuendada, millega eristuda

- **Ringmajandus** – midagi võiks katsetada
- **Pereettevõtlus** -> traditsioonide ja järjepidevuse toetamine; iseendale töökoha loomine jms
- **Ühistegevus/koostööprojektid ettevõtluses** – reaalsed projektid;

Kokkuvõte:

- Mujale töölemineku vähendamine (töökohad kohapeal)
- Jätkusuutlik ettevõtlus (väiksema ressursiga)
- Palju eriilmelisi väikeettevõtteid + jätkusuutlikkus/uuenduslikkus
- Uus kinnisvara ettevõtluse jaoks
- Ringmajandus+pereettevõtlus (mõtteviis)
- Olemasolevate töökohtade hoidmine, parendamine (lisaks uutele), sh kaudsed töökohad, “ökosüsteem”
- Energiatõhusus
- Piirkonna ettevõtjate ühistegevused, läbikäimine (ühistuline)
- Jätkusuutlikku ettevõtluse toetamine; pereettevõtlus – ka vana paremaks muutmine
- Kohalik tooraine ja väärindamine (traditsioonid)
- Koostööprojektid
- NB! Noorte kaasamine, noorte ettevõtlus ja ettevõtlikkus

Memo koostas

Mihkel Laan

OÜ Cumulus Consulting

mihkel.laan@cumulus.ee

5297984